

naš zvon

PRILOGA

oznanil župnije Ljubljana Šentvid

MAJ 2020

»Vsaka omara je bila najprej drevo«

V okviru 27. Šentviških dnevov je društvo izdalo razpis za literarni, tehnični in likovni natečaj. Učenci osnovnih in srednjih šol v četrti skupnosti Šentvid bodo ustvarjali na teme gozd, les, izdelki iz lesa, mizarji.

120 – letnica ustanovitve prve mizarске zadruga na Kranjskem

25. marca 1900 so mizarji ustanovili prvo mizarско zadrugo v takratni deželi Kranjski.

Imenovala se je Zadružna prodajalnica mizarjev v Št. Vidu nad Ljubljano, zadruga z omejenim jamstvom. Namen zadruga je bil pospeševati mizarско obrt v Šentvidu, Vižmarjih in okolici.

Zadružno poslopje so začeli graditi leta 1906 na parceli, kupljeni od domačina Gutnika (Marjanca). Na tej parceli danes stojijo poslopja mizarstva Černe. Leta 1907 so namestili **prve stroje**, ki jih je poganjal parni stroj - lokomobila.

Foto: Geago.si

Prvo pomembno delo, ki ga je opravila zadruga, je bil prevzem vseh mizarskih del na tedaj novozgrajeni **Škofijski klasični gimnaziji sv. Stanislava**. Izdelali so 410 vrat in 880 oken. Opravila je še številna dela za **škofijski grad v Gornjem Gradu**, z borovimi klopmi opremila **cerkev sv. Vida v Šentvidu** pod kupo in pri spovednicah, opravila dela v **Ljudski posojilnici v Ljubljani** in v novozgrajeni **ljudski šoli**. Leta 1930 je arhitekt Tomaž Štrukelj iz Vižmarij izdelal tudi načrt **šentviške mizarske tržnice** oz. paviljona, ki naj bi stal pred ljudskim domom, a do njegove uresničitve žal ni prišlo. *(Iz zbornika Župnija Šentvid nad Ljubljano skozi čas in prostor, avtorica Vilma Brodnik).*

Načrt šentviške mizarske tržnice pred Ljudskim domom

Mizarji iz Šentvida, Vižmarij in okolice so bili znani daleč po Sloveniji. V eni izmed kitic v pesmi **Kovaška** jih je omenil tudi **Oton Župančič**:

*Mi, kar nas je kovačev, mi bomo vsi kovali,
kovali svoja srca, kovali svoj značaj,
kako zvene nam duše, bomo poslušali -
zakaj?*

*Morda pod kladivi se nam oglasi kedaj
srce, ki v njem bo pravi bron,
da pelo bo, vabilo kot zvon,
da bomo krog njega se zbrali ...*

*Vsi: - črnci rudarji iz Idrije, iz Trbovelj,
iz plavžev gorenjskih, iz Kaple, iz Borovelj,
od Nabrežine beli kamenarji, devinski opaljeni
ribarji,*

*polnogi nosači iz luke tržaške - četa,
kot da kiparju ušla je izpod dleta -
vi, sključeni tkalci od stavev, strojarji
smrdljivci, zaviti v čresla ostri duh,
vi, mlinarji, ki nam meljete kruh,*

*zidarji iz Renč, mizarji šentviški, Solkanci,
drvarji po šumah, šoto vozeči lžanci,
ti mož, ki orješ in seješ, se družno z volom potiš,
ti štajerski viničar, ki nam vince mediš,
ti, s svincem v pljučih, z očmi gasnočimi stavec,
v vrtnice mirno zroči savinjski plavec,
Vipavec brbljavi, zamišljeni briški kolon,
vsi, ki poznate otiske zapestnic - spon,
tudi vi, pozorno sklonjeni naprej,
brodarji v bodočnost, v obzorja nova brez
mej ...*

*Zato bomo mi kovači kovali,
trdo kovali, tenko poslušali,
da ne bo med nami nepoznan,
ko pride čas, ko sine dan,
da vstane, plane kladivar, kladivar silni iz nas ...*